

BACSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 8 Ft — kr.
Fél évre 5 Ft — kr.
Negyed évre 3 Ft 20 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felölös szerkesztő:

Dr. CSILLAG KAROLY.

Főmunkatárs:

Dr. WEISZ JENŐ.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Karoly ügyvédi irodája, Barátok-terem Munkácsy-ház.
Telefon szám 110.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 49.
Nyitási sorunkint 20 krajczár.

KARÁCSONY.

Örökké visszatérő érzelmek, amelyek Karácsony napjához fűződnek, újra áthevítik a szíveket, amelyek a mai napon ünnepelnek.

Ünnepe az emberiség megváltásának, koronája minden szépnek és nemesnek, a melyivel a hit betetőzte e napot: karácsony a te neved.

A kiseded, kinek bölcsője rengése hullámszába hozta 19 évszázaddal ezelőtt az egész világot, most is azzal a mosolylyal biztat bennünket, mint akkoron.

Mosolya megváltást jelent, gyermek hangja egy jobb jövő dalát zengi fülünkre, s az is, aki minden reményességét elvesztette, az is, akit a balsors a legerősebb próbákra tett, hisz benned, hite megnyugvást kölcsönöz mindenkinek, szava vigasztalás a megvigasztalhatatlannak s amit az élet és az emberek minden jóakarata pótolni nem tudna: pótolva van a hit erejével.

A beteg üdülést és felgyógyulást remél tőle, a rabszolga a szabadság pacsirtadalát hallja a távolból s aki erkölcsi világát elsúlyedve látja, immár imára kulcsolja kezeit, bizalmat nyer az élet és az emberek jobbulása iránt.

Egy bölcsődal teszi ezt és varázsolja át az emberek lelkeit,

Egy változhatatlan szent ige, melynek meghirdetője a világ megváltója lett, egy új világ apostola, ki a vak gyűlölet tövisi helyére rózsákat plántált, aki az emberiségnek kivétel nélkül közös jótévedője lett s az egész emberiséget egy köztársasággá alakította át, amelynek jelszava: szeresd felebarátodat, éljen benned az emberszeretet, mert minden embernek joga van ehhez e szeretethez, ezt nem tagadhatod meg senkitől, úgy amint azt tőled sem tagadhatja meg senki sem.

Ez az általános törvény, amelyre az új világ sarkkövei fektetve lettek.

A humanismus, amelynek uralkodói sohasem lehetnek zsarnokok, mert a szívérzelmekből alkotják meg törvényeiket.

Ebben rejlik a keresztény legszebbik ünnepnek az ő magasztossága.

Ünnep, amelyet az emberszeretet nagy apostola alkotott meg mindnyájunknak.

A kunyhó és a palota egyaránt ünnepli.

Egyformán vesz benne részt koldus és király. Királyok szállanak le e napon a földi trónusról, hogy félre-téve minden világi csillogást, a bársonypalást drágagyöngyeit, hogy ezen a napon azokkal a gyöngyökkel diszelegjenek, amelyek az emberiség közkincesi.

S erre az estére homályba borul minden másféle ragyogás, a gyémántok csillogását tulragyogja a jótékonyság nemtőjének szeméin ragyogó könnyecsepp, a Jóság és a Segítség harmateppeje.

A hit megalkotójának lángesze tudta csak kigondolni ezt az ünnepet, amelynek minden egyes mozzanata költészet és varázs.

Ebben az ünnepben részt vehet mindenki, akinek szíve van hozzá.

Az emberiség és az emberiesség törvénye ez az ünnep, a karácsony.

Mindenik kicsiny kunyhónak karácsonyfáján kigyulladó kis lángocska ezt hirdeti.

E kis lángok milliói nappallá változtatják az éjt, világosságot látunk magunk körül — kigyulladt a fény, amely a nap erejével bír, mert nem szorult egy világító testre sem; saját maga hinti széjjel a ragyogó fényt, a szeretet tündöklő sugarait.

Ilyen fényt gyújt meg a világ mind a négy sarkán a Karácsony!

E fényözönben ott ragyognak az emberi erények összes bolygói. A honszeretet, a szabadság, az emberség, a testveriség, az egyenlőség és az örökké élő Igazság tündérsillagai. Ott ragyognak a világalkotás karácsonyfáján, amelynek örökzöldjét, a vallást káprázatos szép ragyogással körülveszik.

Ragyogjon e fény Alkotójának örök dicsőségére!

A politika karácsonya.

Az idén Ausztriától kaptuk a karácsonyi ajándékot. Olyan nem kedves ez az ajándék, hogy politikai vezérferfiaink jónak látták a végleges ajándékértel karácsony utánra hagyni. Ez a kis kedves ajándék a kvóta. Tíz esztendőre 50 millió forintot jelent — az ország kasszájából kifelé! Ha vesszük azt, hogy ez esetleg kétszer ennyi is lehetett volna — akkor a valósággal mégis csak kaptunk karácsonyi ajándékot, vagyis azt a másik 50 milliót, a melyet lefizetnünk nem kell. Hát már bizony az idén jobb ajándékkal nem dicsekedhetünk. Nagyon okos emberek azt vitalják, hogy ennek így kell lennie, — hogy erről nem tehet se a többség se a kormány, se az igazság. A kormány-pártba beleolvadt nemzetipárt is ezt vitalja s egyszerre mintha csak fölfordult volna az egész egyszeregy, mennyiségtanilag bebizonyítják, hogy hát ennek így kell lenni, mert másként nem is lehet. Azt mondják a tudósok, hogy 10 év óta úgy fejlődött ez az ország, hogy ebben az irányban kell hozzájárulnunk a közös teherviseléshez. Ha igaz volna ennek csak örvendeni kellene egyrészt, — de másrészt sajnálni kellene mégis, hogy ha már annyire javultunk azóta miért kelljen ezt a vagyon erősödést a közös oltárra letenni, s miért nem építhetjük fel ezzel a horribilis összeggel a saját országunk leroskadó régi várépületeit, a magunk erősségeit. Ha erre kellett volna fordítani ezt az 50 milliót, akkor szívesen aggattuk volna fel a 7 zérusos ötöst a mi saját hazai karácsonyfánkra. Miféle világosságot vehettünk volna ezen a dologon? — a tudomány, művészet, nemzeti kultúra mennyi égő fátylóját vehették volna meg ezen a pénzen — úgy, hogy egy ország karácsonyfája sem vetekezhett volna fény és pompa tekintetében velünk! De hát a tudósok azt mondják, hogy ez jó lesz így, mert ennek így kell lennie. Es komoly emberek vannak akik ezt elhiszik. Talán ezek azok a boldogok, mert a hívők a mennyeknek birodalma, övéké a mennyország!

Különfélék.

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt pénteken reggel jelenik meg.**

— **Közgyűlés.** Szabadka város törvényhatósági bizottsága f. hó 29-én tartja Schmausz Endre főispán elnökelete alatt rendes havi közgyűlést.

— **Megnyílik a leányváház.** A jótékony nőegyletek nagy missiót teljesítenek nálunk is. Ma nyílik meg a „Szent Antal kenyere” répkonyha, jövő év május elsején pedig kitárolnak a „Szeretet”-ről czimzett nőegylet által létesített leányváház kapui, hogy befogadják a 6-11 éves árvalánykákat. Az árvaház intézősége felkéri azokat, akik magukat oda felvételni kívánják, jövő év márczius 1-ig az egyesület elnökénél, özv. Máncics Péterné urnónél (L. I. Eötvös utca 110 sz.) jelentkezzenek, a hol a pályázati feltételek szintén megtekinthetők. Az egyesület árvaházába gondnoknét is kíván alkalmazni. A pályázók ugyancsak özv. Máncicsné urnónél jelentkezhetnek jövő év február 1-ig.

— **Jótékonyág.** A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatóságának helyiségében lélek-

emelő ünnepély folyt le ma délután. Az igazgatóság az egylet elhunyt 15 tagjának árvaít ruházta fel minden féle szükséges téli ruhával. A nemes tett dicséretet érdemel.

— **A villamosvasut alkalmazottainak karácsonya.** Ma karácsony előestéjén a villamos vasut csak este 6 óráig fog közlekedni. A vasut igazgatósága szabadságot adott az alkalmazottainak, hogy a szeretett napjának előestéjét övéik között tölthessék el.

— **Ügyes tolvaj.** Karácsonyfát ment venni tegnap délelőtt egy cselédeány. Míg a fák között válogatott, egy ügyes tolvaj válláról leopta a nagykendőjét. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Eltűnt.** Kincses György helybeli V. körű lakos tegnap összeszolalkozott feleségével, elment hazulról s máig sem ment haza. Utközben megfogott egy embert akivel 10 frtot küldött feleségének de megizente neki, hogy többé nem fogja látni. A kétségbeesett asszony panaszra ment a rendőrséghez mely most keresi az elveszett atyafit.

— **A kis szökevény.** A budapesti népszínház szenzációs újdonságát a „kis szökevényt” már megszerezte színirektorunk s a szerepeket ki is osztotta. Ügyes rendezőnk Ferenczi Frigyes minden tehetségét igénybe veszi, hogy a darab rendezése szépen sikerüljön. A III-ik felvonásban a lagúnák hazáját fogja a színpadra varázsolni a gondolálkkal együtt, amiért is a színpad egészen nyitva lesz, Ferenczi lóháton fog a színpadra jönni. A fő női szerepet Sugár Aranka fogja adni.

— **Hazatért a nehéz rabságból.** Adjuk tudtára mindazoknak kik kétségbe voltak esve, hogy szeretett polgártársunkat Gálffy Györgyöt a szegedi államfogházban párviadal vétsége miatt 8 napig lecsukva tartották, hogy szeretett polgártársunk kinos rabságának ki- és eltöltése után visszatért városunkba. Nem lehet éppen ráfogni, hogy lesoványodott volna, de mégis meglátszott rajta, hogy rettenetesen évelődhetett az angolok veressége miatt. 8 napig azon törte fejét, hogy hogyan lehetne egy század lovasságot Transzába küldeni. Erdekes följegyzéseket kaptunk a Csillag börtön igazgatóságától. Az elbusult rab 52 látogatást fogadott, és nem kevesebb mint 78 liter bort fogyasztott el rabságában hű társával a gazdasági seutórral Jakobcsits Gyulával, és annyira beletalálta magát partnerével az államfogház kényelmébe, hogy sűrű könyhullatással tudott csak atól megválni. Fogásának utolsó napjaiban egy karácsonyi verset is írt, amelyet helyszűke miatt most nem tehetünk közre.

— **Jótékonyág.** A magyar asztaltársaság fennállása óta czélul tűzte ki azt, hogy a befolyandó tagsági díjak kamataiból, valamint a közadakozás útján befolyt pénzből a lehetőség határáig annyi szegény, szűkölködő tanulót ruház fel a karácsony szent ünnepére, a mennyire csak lehetséges. Az idén is f. hó 21-én Oláh Béla vendéglőjében gyűlt össze a segélyező bizottság, a hol a kijelölt szegény tanulók közül 12 gyermek kapott teljes ruházatot. Nem lehet elképzelni azt az örömet, a mit a didergő gyermekek tanusítottak. A ruhákat Milassin Ignác egyleti elnök szép beszéd kíséretében nyújtotta át a boldog választottainak. Ez után következett a feállító

karácsonfára aggatott apróságok szétozlása, a mely szintén nagy örömmel töltötte el az apróságokat. — A magyar asztaltársaság eme szép tette magában hordja már a dicséretet is, a mely buzdítja és srkenti a serdülő nemzedéket.

— **Városi képviselőválasztás Ujvidéken.** F. hó 19-én tartották Ujvidéken a városi bizottsági tagok választását. A 3 kerületben megejlett választásokon következő városi képviselők nevei kerültek ki győztesen az urnából: I. kerület. Rohonyi Gyula, Dietzgen Gábor, Findeisen Pál, Herger Agoston, Fuchs Károly, Pintér Ignác, Tanbauer Agoston, Kovacsits. II. kerület. Lobenstein Károly, Winkle István, Wimmer Károly, Horváth István, Schuster Rezső, Balogh János, Szalay Lajos. III. kerület. Pavlovits Péter, Popadits Péter, Vauvics István, Popovics Bozsidar, Szlankamanetz István, Jovanovics Panta Beba, Martonoski Tosa, Selagyanin Zsviko. A választásokból az ellenzék került ki diadalmasan, mi főleg a buzgó pártiroda érdeme, melynek élén Königsädttler Otto az „Ujvidéki Hirlap” munkatársa állt s ki lankadatlan buzgósággal segítette elő az ellenzék diadalra jutását.

— **Vonatkésések.** Tegnap és ma nagy késéssel érkeztek be a vonatok az állomásra. A vonat késések oka — mint értesülünk — nagy szélvész.

— **Jegyzőválasztás Kishegyesen.** Tegnap délelőtt amint kishegyesi tudósítónk bennünket sürgönyileg értesített megejlették Kishegyesen a jegyzőválasztást. 38 szavazattal tehát ugyszólván egyhangulag megválasztott jegyzőnek a mostani aljegyző *Limbek Pál*. Mi tehát amint már előre is jeleztük, hogy az eredmény majdnem bizonyos, ehhez az eredményhez öszintén gratulálunk nemcsak az új jegyzőnek, de egyuttal a községnek is, amely egy közszeretelben álló embert tudott e hivatalba juttatni. Hiszünk, hogy nem lesz okunk eme örömmünk megbánni mert *Limbek Pál* nemcsak mint a közigazgatás kipróbált emberét tudjuk az új hivatalban, — de egyénisége is biztató arra nézve, hogy a község legfontosabb érdekei az ő egyénisége által meg lesznek védve. A hangulat mint értesültünk egész Kishegyesen még a volt ellenpárt részéről is teljesen az új jegyző mellett van. Sok szerencsét tehát a községnek: meg az új jegyzőnek is!

— **T. olvasóink** figyelmébe ajánljuk a Schwartz elsőrangú illatszergyáros (Budapest, Damjanich utca 28.) által készített Thymol fog crémet, mely a legjobb és legkellemebb fogtisztító szer tubusokban. Páratlan tulajdonságánál fogva felülmul minden más fogtisztítószert.

— **Az „Anker”** már 40 év óta működik hazánkban és nálunk az élet-biztosítási intézmény megalapítójának, uttörőjének tekintethető és mint ilyen, mindig különös figyelmet fordít az életbiztosítás terén előforduló előhaladásra és azt ugy a díjtáblázatoknál, valamint a szerződési feltételeknél alkalmazván, nemcsak biztosítási módzatok gazdag választéka, a díjak olcsósága és méltányos elvei által, hanem alapítókeje és tekintélyes tartalékai által mindazon biztosító kó nyújtja, melyeket egy szolid életbiztosító társaságtól követelni lehet.

— **A „Magyarország”** hirszoigálataival, elevenségeivel ma a legjobb lap. Ma, mikor az ország csaknem minden nagyobb városával és azonkívül Béccsel, Berlinnel telefontösszeköttetés létesült, a lap technikai elő-

litása is bámulatosan megváltozott. Minden hír, minden esemény rögtön továbbítatik és a közönségnek nem kell többé várni, míg nagysokára értesül a politikai és közgazdasági élet összes fontosabb eseményeiről: a „Magyarország” mindent összefoglalva, hűséggel részletezéssel hozza már az összes eseményeket és az ország legítavolabbi részében már a reggeli órákban értesül a közönséget a történelekről. Azonkívül a „Magyarország” a legéberebb öre a nemzeti érdekeknek. Megmozgatja a téltenséget, lelket önt a közömbös rétegekbe. Most egy éve egyedül állta a csalát egy romlott és erőszakos rendszer ellen. Es ma is az a czélja, hogy a folyamatban levő politikai átalakulás oly befejezésre jusson, a mely visszaadja a nemzetnek anyagi kiemelését, egy tisztultabb kormányzat lehetőségét és az önmagával való rendelkezés minden föltételét. A „Magyarország” legfőbb vezércikkét Bartha Miklós, az ország első publicistája írja. Ma nincs senki, aki a nemzet gondolkozását és az ország igaz érdekeit jobban felismeri és szebben tolmácsolni tudja. Kossuth Ferencz szintén e lap hasábjainak szenteli becsespublicistikai működésének legjavát. A lapnak Holó Lajos orsz. képviselő a főszerkesztője, a ki a lapot nagy akaraterejével megteremtette és lankadatlan kitartásával felvirágoztatta. Felelős szerkesztő dr. Lovász Márton. A „Magyarország” előfizetési ára egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. egy óra 1 frt 20 kr. Legczélsebb az előfizetési pénzeket postautalványon küldeni a „Magyarország” kiadóhivatalába (Teréz-körut 19.).

— **Halálhírek.** Balogh Istyánné szül. Paulik Teréz súlyos szenvedés után életének 39-ik évében folyó évi december hó 23-án d. e. 10 órakor meghalt. — Az elhunyt hült tetemei f. hó 25-én délután 2 órakor fogtak a bajai siskertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. — Weisz Jánosné szül. Damkö Erzsébet a Mária-Vallás kórház gésének felesége folyó hó 23-án hosszas szenvedés után, 29-ik évében elhunyt.

— **Kis lap.** Szerkesztő Forgó Bácsi. Negyedevszázad óta gyönyörködött a Kis Lap című gyermekújság Magyarország apró olvasó közönségét. Negyed évszázad óta hétről hétre — a fővárosban már szombaton, a távolabb vidéken vasárnap — mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hajlékába, a hol vidám gondatlan gyermekcsoporthoz repeső szívvel várja, ujjongva köszönti és találgatja nagy kíváncsian, vajjon micsoda szépet, kedveset hoz magával a Kis Lap legújabb száma. Mert a Kis Lap mindig megérkezve érkezik meg rendeltetési helyére és szinte két kézzel osztogatja kis hívei között a sok nemes és épületes olvasni valót; mesét, elbeszélést, apró szindarabot, dallamos versikét a gyermek fogékony szívéhez találó édes anyanyelvünkön és mindezt mesteri helytel-közeli finoman szinezett rajzok kíséretében, hogy az amit a Kis Lap elmond, ne csak szépen elmondva, de a maradandó hatás kedvéért vonzóan szemléltető is legyen. Ebben is mint mindenben, ennek a gyermekújságnak főképp pedagógiai becsé nyilvánul melynél fogva a Kis Lap mintegy segítkezik a családban a serdülő gyermek neveltetése körül, oktatta mulattat, időnkint pályázatok kitűztetésével, rejtvények fogas kérdések föladásával munkára serkenti a gyermekek elméjét. Hogy Forgó bácsi közvetlenül is érintkezett az ó apró seregével, szóba áll

velük a szerkesztői üzenetben, meghallgatta örömeiket, bánatukat, buzdít, dicsér, utba igazít, vigasztal és okkal-móddal megfedi azt, a kinél valami a rováson van. A Kis Lap gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban is jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van szabva, hogy minden könnyen megszerezhető gyermekének. A nm, vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a Kis Lap-ot az elemi népiskolák tanuló ifjúságának 3593. számú körrendeletével olományul ajánlotta. Előfizetési ára évnegyedéknél csak 1 forint. Megrendelő cím: Kis lap kiadóhivatala, VII. Kerepesi ut 54.

— **Háztartás** e magyar háziasszonyok közlönye. Megjelenik minden 1., 10. és 20.-án Szerkesztő: Körthy Emilné. Kiadja: Atheneum r.-t. A magyar gazdaságok egyetlen lapja, tanácsadója, a havonként háromszor megjelenő Háztartás. A jó gazdaságny bízalmas barátja az avatatlannak támogatója a háztartás gondjaiban. A folyton változó, de a háztartás minden ágát felölelő sorozatai: Gyermekszoba, Egészség, Gyógyóvények, szépség ápolása, Lakás. Ékszer, Kézimunka-Szobák és varrás, Pecséttisztás, Maradékok felhasználása, Háziasszonyok, Mosás, Vasalás, Kártevő állatok, Fűtés, Világítás, Szappanfőzés, Élelőkamra, Bevásárlás. Étlapok, Etelek, Bavml-udvoar, Konyhakert, Szobakertészet, Díszkert, Gyümölcs, Nyaralás, Fürdőzés, Nőkről és nőknél, Irodalom, Színház és zene, Képzőművészet, Családi rova, Rejtvény, Szerkesztői posta, kedvezmények stb. bőven és érdekesen tárgyalják a tudnivalókat: igen gyakran díszes kivitelű képekkel szemléltetékép. Bő és válogatott szepredalmi rész a egklünőbb írók tollából. Gyönyörű kiállítás. Minden szám füze és fölívágya. Az apróhirdetések rovatát a kiadóhivatal ingyen bocsátja az előfizetők rendelkezésére. Egy másik kedvezmény, hogy a Háztartás előfizetői a Forgó Bácsi „Kis Lap”-ját 1 frt helyett 1/4 évenként 75 kr-ért rendelhetik meg. Előfizetési díj negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Megrendelő cím: Háztartás kiadóhivatala. Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.

A babona áldozata.

(Saját tudósítónktól.)

Alsó-Bácskának egy kis faluja Déronya nevet visel, ritka eset, hogy valami történik ott. Szerb nemzetiségű emberek lakják a falut, igazi falusi emberek, akiket a rohamosan terjedő civilizáció nem nagyon érint.

Ebben a faluban történelmet mesélnek most egy szerb ember haláláról. Nem is annyira az az eset, hogy Doroszlovacz Steván fiatalon meghalt, adja az okot a mende-mondára, hanem hogy áldozata lett a babonának és a szerbeknél divó szokásnak. Az alsóbb szerb néposztálynál ez a szokás, hogyha a családban gyermek születik, az apának a gyermeket 6 hétig nem szabad sem megnéznie, még kevésbé megcsókolni, vagyis 6 hétig nem szabad abban a szobában tartózkodnia sem nappal, sem éjjel, melyben a beteg feleség gyermekével fekszik.

Doroszlovacz Steván 24 éves ember volt még, körülbelül egy év előtt nősült, együtt lakott apjával szerény kis kunyhóban, az egész lakosztály 1 szoba és konyhából állott.

Mintegy 6 hét előtt felesége beteg lett s gyermeke született. A férjnek ott kellett hagyni családját, tilos volt a szobába menni, mit tehetett mást, az is állóba a barmok közé költözött, itt tartózkodott éjjel-nappal, ámdé ott meghűt és időgyulladása esett.

Kért, könyörgött apjának, hogy engednék be a szobába, mert ő nagyon bete. Mindhiába, a szokás ellen véteni nem szabad, apja durván elutasította. Egy hétig kinlódott így a szerencsétlen ember, míg a bajhoz még más betegség is fűződött, ami véget vetett életének.

A hat hét eltelt, de Steván a betediket már nem huzhatta ki. A hatodik hét utolsó napján bevitték a szobába, ágyba fektették, mindhiába, a betegségtől és hidegtől elcsigázott ember belátta, hogy utolsó perczel közelednek, magához kérte gyermekét, megölelte, megcsókolta s erősen magához szorítva, kis gyermekével karjai között — meghalt.

Halál az idegenben.

— A Bácskai Hirlap tudósítójától. —

A szegény munkás embernek olyan a sorsa, hogy mindig el lehet készülvé a bajra, szerencsétlenségre. Nem tudja mikor éri a baleset, a mely néha olyan természetű, hogy bizony nem igen lából ki belőle a szerencsétlen munkás — belevesz szegény.

Különösen a vasuti munkásoknál fordul elő gyakrabban nagyobb mérvű szerencsétlenség, a legnagyobb elővigyázat mellett sem tudja, hogy melik pillanatban érheti a baj, a családfo hivatásának lesz áldozata s hozzátartozói nyomorban maradnak hátra.

Az indiai pályaudvar közelében tegnap délelőtt 11 órakor véres szerencsétlenség történt. Egy szegény kocsimestert ütött el a vonatmunkásokban s mindkét lábát elvágta.

Angyal Szilveszter a neve a szerencsétlen embernek, már 15 év óta van a Máv szolgálatában, itt lakott Szabadkán, családjá is itt van. Kisegíteni ment néhány nap előtt Indiára s ott elérte a szerencsétlenség.

Amint a kocsiakat összekapcsolni akarta, nem ugrott ki elég ügyesen a kocsi közül, a vonat elütötte s oly szerencsétlenül esett el, hogy a kocsi mindkét lábát elvágta. Iszonyu kínok között vitték Zimonyba a kórházba, ahol rövid kinlódás után meghalt. Az állomás főnökség azonnal sürgönyözött Szabadkára feleségének, de mire odaért, férjének már csak holttestét láthatta.

A sorsnak ez a játéka, hogy mintegy 8 év előtt ugyanilyen halállal mult ki Angyal Szilveszter bátyja is. Ezt a helybeli állomáson darabokra tépte szét a robogó vonat.

Hogyan jutottam a feleségemhez?

Jókai Mór levele — Kiss Józsefhez*

Kedves Barátom!
Tudod-e, hogy mit köszönhetek én Te Neked?

A feleségemet.

Mert azt ugyan hibásan írták a hírlapok, hogy én a saját színműveim és szavalmányaim alkalmával szerettem bele a művésznőbe.

Már annyi jó izlést csak tegyen fel nálam mindenki, hogy a saját magam poétás hombaszjait s hazafias tirádáit fölött nem jövök akkora extazisba, hogy a tulajdon magam Keresztelő János fejét kinaljam fel az elvezetért ajándékba.

Régibb kötetű dolog ez.

Vatlahányszor összejöttünk: ő a fiatal tanuló művészleány, én, a szigorú műbíró: az egy szellem-probatét volt. Mit tanult? Mit tud? Mire képes?

Nehéz szerepet, szavalmányokat adott elő megbírálásomra.

Volt azok között Arany János, Endrődy Sándor, Abrányi Emil, Doezi Lajos. De a legelőbb volt a Kiss József.

Hszén olvastam én a Te munkáidat valamennyit. De ő megértette azokat velem. — A »Rab asszony«, — »Szomorú Dama«, — »Kincsés Lázár lánya«, — »Robozó Ágnes«, — »Ágota kisasszony«, — s valamennyi között a nekem legkedvesebb »Simon Judit«, (A »Jehová« hagyom legfelyül) Igy, ő általa tolmácsolva tudtam meg csak, hogy mennyi »szív« van ezekben a Te költeményeidben. — S aki ezt a szívet megtudta tanulni, aki ezt a szívet vissza tudta adni, annak magának is igaz szívvel kell megadva lenni. Régen, nagyon régen támadt ez!

Egyszer aztán azt gondoltam magamban: nem való ez igaz szív a tettetések, színléslek viágába, a komédia-házba; megartom én azt magamnak.*

Igy letél Te, a Te verseid által, az én sorsomnak átalakítója.

Éltesen az Isten sokáig, hogy még több emberrel is jól rehes.

Budapestben, 1899. december 3-án,

igaz barátod

Jókai Mór.

A fészek.

Azzal váltak el, hogy másnap este találkoznak. A kadét szobájában. A kicsi, szőke asszony végre, annyi ostrom után kapitulált... Megígérte, hogy másnap ott lesz... Az ura a vidékre megy, valami kiküldetése van, ő tehát szabad lesz. És megfogja csálni az urát...

...Mindössze tizenkilenc esztendő volt a menyecske, három éve volt férjnél. Még jóformán gyerekszámba ment, mikor elvette Szabó György a bírósági hivatalnok... Mindig nevetett, énekelt, játszott, tudta is ő, hogy mi az a férjhez menés? Sohse gondolt rá, hogy minek járt hozzájuk az a vállas, erőteljes, komoly ember... Mikor ez megkérte a kezét, eszébe jutottak a szép esküvők, a fehér selyem ruhás menyasszony, a násznép, a hosszú kocsisor... Aztán a templom, az orgona szava, a pap beszéde, meg kíváncsi közönség... Hogy milyen gyönyörű mindez? Micsoda dicsőség, hogy megbámulják az embert... Hát ő is férjhez ment, jobban mondva: lakodalmassit játszott... Ő maga se tudta, hogy szereti az urát? Talán meg se hánytavetette ezt magában...

* A »Hét«-nek holnap megjelenő jubileumi számából.

Az ura a kevés beszédű, kicsit félszeg, de erős érzésű férfiak fajtájából való volt... A kik csak akkor beszélnek, ha szükségét látják, értelmes, józan gondolkozásuak, de éppenséggel nem szílelemesek... Őszintén és mindent alaposan, komolyan esálnak, nem fő ületesen... Verejték-hullásig tudnak dolgozni és a szívük gyökeréig tudnak szeretni... A feleségével meg volt elégedve Szabó György. A menyecske kedvében járt az urának, a gyerekeiket pedig, a két gyűgő apróságot úgy gondozta, ápolta, hogy jobban se kellett...

...Egyszer úgy találták, mikor már nőtt a család, szaporodtak a gondok, hogy kevés a jövedelmük... Szegény hivatalnokembernek bizony éppen nem búsás a fizetése. Úgy segítettek magukon, hogy az egyik szobájukat kiadták bérbé. Jó emberek kis helyen is jól élfernek, tíz forint pedig nagy szó ám... Százhusz forint egy esztendőben!

Egy kis, pelyhedző állu kadét lett a lakójuk. Nem volt erősebb, mint az asszony. Vékony dongájú, karcsu legényke volt, szapora beszédű, mindig parfümös; sok gyűrűt, karpereczet viselt... Hullámos, aczélos fényű volt a haja, a szeme pedig nagy fekete, tiszta... És ragyogó, beszélés. Szinte sugalló erejű. A szeme hízelt, könnyörgőt, parancsolt és hódított... Ezzel a delejes, hatalommal sok asszonyt nyügözött már le a kadét, kivált a gyöngé, ideges, törékeny asszonyokat... A mellett a hangja lágy volt, nem is nagyon férfias, de olyan, mint a muzsika, behízeltő...

Az asszony eleinte nem vette komolyan... El-elbeszélgetett vele, jóízűket nevetett a tréfáin, ő maga is mókázott, néha kergebőztek a kertben, mint két pajkos gyerek... Szabó György látta ezt, esze ágában se volt haragudni érte.

— Hallja Gyula — szólt egyszer az asszony, ne titulázzon engem nagyságos asszonynak... Olyan furcsa az, olyan ünnepeles... Maga az én lakóm, maga az én fracskám, én viselem gondját... Szóltson — nem bánom — a mamuskájának, vagy hívjon a nevemen...

És jót nevetett hozzá, hangosan, egy tizenhárom esztendő leány ide ártatlanságával.

...Egyszer, hogy egymás mellett ültek a kertben, a nagy kőrtéfa alatt, a kadét líhegve mondotta:

— Ilka, ha maga egyszer az enyém lehetne!...

Az asszony elkezdett kacagni.

— De hóbotos maga, kadét, hát tudja, hogy az uramé vagyok!...

És elfogódás, félelem nélkül nézett a kadét izzó, mohó szemébe, mint a hogy az apró gyerek nézi a villámcsikázást, azt hiszi valami szép játék...

A kadét odahajolt az asszonyhoz és megcsókolta a nyakát... Ez a csók végignyilalott az asszony minden idegszálán, föl-korbácsolta a vérét és lángaborította az urcát...

Ijedten ugrott föl a padról, mint aki tudtára ébred annak, hogy veszedelem van, kigyulladt a háza és odaég minden vagyona, kincse... Valamit mondani akart a kadét-nak, valami lesújtót, de a torkán akadt a szó, eltakarta az arczát és csukló sirással szaladt ki a kertből...

...Egy álló hétig nem állt szóba a kadéttal... Maga se tudta, gyűlöli-e szereti-e de félt tőle... Reszketett há rá gondolt... Olyasmi is járt a fejében, hogy elmondja a dolgot az urának, de erről hamar letett... Minek csináljon galibát... Az ura még majd neki csinál szemrehányást, hogy ő az oka, fölbátorította a kadétot a viselkedésével... Aztán kész lesz a féltékenység... Többet ugy se hederít rá a kadétra, ő is, az is elfelejtett mindent... Mintha semmi sem történt volna...

Pedig nagyon sok történt. Az a csók egészen átformálta a gyerekasszonyt: komolyabb, csöndesebb, igazi asszonyt csinált belőle... Kinyitotta a szemét, a naivul néző szemét. Elővigyázóvá tette, öntudatosabbá...

Az ura nézte az átalakulást, nem kereste az okát, azt hitte, hogy magától jön... Jól van ez így... Így inkább összeillenek ök, egyforma, természettel jobban megértik egymást...

A kadét egy hétnél nem állotta tovább a hallgatást.

Egy délelőtt mikor az asszony a verandán varrogott — az ura a hivatalban volt — oda ment hozzá. Remegő hangon kért bocsánat a multkori vakmerőségéért... Az asszony az első pillanatban ki akarta utasítani, de a hogy a fiatal ember elkezdett beszélni lesütötte a szemét és hallgatott... Mikor egyszer véletlenül rápillantott és találkozott a tekintetük, úgy érezte, hogy a kadét szeméből meleg, deleges áram tódul feléje, a meleg elbűvöli, hatalmába ejti, ellankasztja őt... A szíve hangosan dobogott, zigott a feje, zsidbadság állt minden tagjába... De azért még küzdött, nem hagyta magát... A hangja még hidegséget árult el, átterelte a beszédét közömbös dolgokra... Az urára gondolt, a gyerekekre, a boldogságukra... és a kadét nem volt meglegedve az eredménnyel...

...Multak a napok, a fiatal ember nem csüggedt, az ellenállás még szívósabbá tette az ostromot...

Amint alkalma volt, odaférközött az asszonyhoz, beszélt neki sokat, forrón, gyöngéden, könnyörgött, rimánkodott...

...Két hónap multán, tömérdék, keserves, álmatlan éjszaka után a Szabó Györgyné találkat ígért másnap a kadétnak... Mert május volt, amikor puha, édes páráját ontja a föld, és virágozik a gyöngyvirág...

Ezen a napon a szokottnál később jött haza Szabó György... Már hét óra volt. Nagyon fáradt volt, csurgott róla az izzadság. Panaszkogott, hogy nagyon üregült a munka, alig lehet győzni...

— Olyan éhes vagyok — mondta a feleségének — mint a farkas. Teríts lelkem és hozd hamarosan a vacsorát.

Az asszony vörös lett mint a pipacs.

— Egy félóra mulva lesz csak kész a vacsora... Elkéstem... Nagyon fájt a fejem... Ne haragudjál...

Szabó György gyöngéden átölelte, megcsókolta a feleségét, aztán mosolyogva szólt:

— Dehogy haragszom... Ha a fejed fájt... Ki tudna reád haragudni?

Nem tudta a késedelem igazi okát. Általában nem sejtett semmit. Nyugodtan végezte dolgát, jókedvűen tért haza mindig, a gyanyu árnyéka nélkül... Most is.

Félóra mulva hozták a vacsorát. Szabóné

keveset evett, még annyit se, a mennyit szokott, annál többet az ura... Jóízűen, mohón, az egész nap dolgozó emberek étvággyal... Egyszerre elkomolyodott és elgondolkozva mondta:

— Szegény kis fecskéim!

A felesége kérdőleg nézett rá.

— hát nem tudod mi történt? — Szólt Szabó.

— Nem...

— A fészkek szét van szedve, elpusztult.

Ők maguk nincsenek sehol, eltűntek... Az öregek is, meg az öt fiókjuk is...

— Szegények, — mondta az asszony. Valami vércse vihette el őket...

— Vagy a szomszédék macskája... Agyonverem vagy lelövöm, ha a szemem elé kerül...

— Ne bánts, hátha nem az vitte el, — szólt az asszony és szinte félt az ura szemébe nézni, a mely haragos villámokat lővelt ebben a pillanatban.

Később kimentek a folyósóra, megnézni a boldogság földült tanyáját. A eresz alja üresen, szomorúan meredt rájuk, a gerendán csak néhány szalma szál volt, meg tollpelyh: a fészkek romjai. A folyósó egyik sarkából bánatos nyöszörgés hallatszott: ott csicsereggett egymagában az egyik apátlan, anyátlan fecskéfék.

Szabó György átkarolta a felesége dekát és csöndesen szólt:

— Hogy szeretem ezeket a fecskéket!...

Mintha nem is állatok lettek volna, hanem okos, érző emberek... Mintha a családomhoz tartoztak volna... Oráig elnéztem a fecsképárt: hogyan rakja a fészket, milyen ügyesen, szorgalommal...

— Szegények...

— Később gyönyörűség volt nézni családi boldogságukat... A fiókák milyen szépen nőttek, erősödtek, az apjuk egész nap a betevő falatjuk után röpöködött...

— Most vége mindennek, — mondta meghatottan az asszony.

— Elpusztultak... Majdnem úgy fáj ez nekem, mintha benneteket ért volna baj...

Hiszen mindig a mi boldogságunkra gondoltam, látva ezeket a kedves madarakat... Persze, a kicsiny jószágok gyámoltalanok voltak, gyöngék, nem tudták védeni magukat...

Bezzeg, ha a mi fészkeinket támadná meg valami gonosz ellenség, majd helyt állnék! Csak érted merne jönni egy falánk vércse! Hála Istennek, erős még a karom! Lőni, zúzni tudok még!

Ezt már nevetve mondta Szabó György, de mintha megcsapta volna a közelgő veszedelem fuwallata, védőleg, szenvedélyesen szorította magához a feleségét és összevissza csókolta...

Nem látta, hogy az asszony elsapadt, mert sötét volt: a szél majd eloltotta a gyertya lángját, de észrevette, hogy a felesége egész testében reszket...

— Fázol, feleség... Hűvös van... Menjünk be a szobába...

...Másnap elutazott Szabó György, a feleségét azonban hiába várta a kadet... Ellenben egy szűkszavú, rideg levelet kapott tőle, a melynek az volt a tartalma, hogy a tisztelhetes úr szíveskedjék a lakást felmondottnak tekinteni.

Egy próba a színházban.

A színházi glóbus oly különös légkörben futja be pályáját, mely hasonlólag a régi velencei varázsiükhöz, mindig csalókan mutat és más más képet varázsol a laikus szemé elé. A legmerészebb phantasia képes csak ennek a különös világnak eruptióit a nyugodt szeméért üvegjén élvezni. Ennek a planeták közt külön álló »művészet csillagának« nevezett különös fényben ragyogó egyéniségnek. Mert ezen a planetán ez a jelszó: „Egyéniség a művészetben“. S ez az örökös fényben ragyogó csillag hány szerencsétlen képzelődőnek, rajongónak asyilma; kik jogot formálnak a Prometheus lopott tüzeinek egy halvány szikrájáért, hogy a hallhatatlansághoz saját „én“-jök tömjén füstje, mellett ők is felépítsék azt az aranyhidat, mely fájdalom oly soknál, gyöngöe kátyavárnak bizonyul. Egy beteges vágyódás, tetszelegni a húság ördögének egy epileptikus phantasmagóriája, mely vonza, huzza, taszítja magával ragadja mint a töid búvkörébe a kisebb csillagokat; emberfeletti erővel, hogy ők is az aranyborjú bálványának rabszolgáiként járják a vitus tánczot körülte, egy hosszú, szerencsétlen élet gondterhelte életen keresztül míg az öreg kaszás el nem mondja az utolsó végszót...

* * *

De miként a Janus képnek két arca volt úgy a mi glóbusunknak is két oldala van. Egy komor sötét a sors által hányatott végzetes existencia... és egy kedélyes — vig, mely a sötétet, a feketét világos fehérbe öltözteti s a komor oldalt, halvány rózsaszínnel világítja meg. Egy karácsonyi aranydióhoz hasonlólag, mely kívül aranyportól ragyog, de belül féregárgata... Ez optikai csalódás. És ezt az optikai csalódást a soha el nem maradó aranyos kedély, tréfás humor és kicsapongó jókedv adja, melyvel a színház örök ifju népe egymás életét megéde itti vagy megkeseríti.

És most kérem önöket, engedjék, hogy én vezessem önöket. És mint Mephistó, a varázskönyveget a levegőbe dobom és hajrá repülünk magas ívekben phantasiánk széles szárnyain, míg a »színház« előtt, pardon Pest szállodánál állj... csinátunk. Valóban a szabadkai színház joggal bigyeszhetnék névjegyeikre nevük után »az udvari színház tagja!« Mert oly udvaron vezet utunk keresztül, melyen már csak egy főkapitányi rendeltel segíthetne. Erős szélroham kivágja az ajtót, sötét misticus homály fogad, tapogatózva egy nyirkos fal mellett egy vászon világrész mellett és a világot jelentő deszkákon állunk.

Az ügyelő úr fogad! Egyik kezében nagy foliansot tart, másik kezébe kis jegyzőkönyve mely utóbbi a bűnösök listája, kik a szent rend ellen vétettek! A legnagyobb fogad, amennyire csak egy ügyelőtől kitellik és a társulat ügyelője a kis Derengi, a ki különben mókány gyerek k. u. k. wirlischer feldwebel, megrázza a csengelyűt és kezdődik a próba...

Kápolnay Juliska lép ki a színpadra! Sűgő bűgő, rugó, csengő-bongó járásával, minden »azaz egy királyné« kinek plastikus formáin, még a legkeseredetebb heidbergi aesthetikai professor sem találna kivetni valót.

Egyszerre láрма, kiállítás, feldöntött székek csapkodása a kis Főti Frida vágat a színré, egy eleven cupidó, ki senkinek sem hagy

békét, és a kívül mindenki örömmel veszekszik s a kívül különösen a kis Ferenczi félt, mert az az állandó partnere, mikor »bur angol háborút játszanak, mert akár bur, akár angol — szegény, mindig ő kap ki. Nem csoda, mert a kis Főti nagyon harcziás hangulatú »oroszlánvadásznak« csapott fel. A sötétben megszólal egy hang. Ugy éjjen Horkay. (szójárás a színházal.) Ez Csiky László a rendező! Ki mindig komoly szerepet játszik és sohasem komoly a megtestesült jókedély és bohémosság! Kínél a színész XI. Lajosnál kezdődik és Othellónál végződik, és ki a szerelmes levelek rekordjában óriási előnyben van. Valaki elkésett! Azt mondják, az örök jó kedélyű Lomnicziúé, kinek mindig sok a dolga, mindig van beszélői valója, mindig otthon felejtí szerepeit és mindig helyt áll, őt nem lehet kihozni a jó kedvéből, de a legnagyobb boldogság akkor sugárzik arcán mikor a 3 éves kis gyerekekről beszél. Csak egy negyediket nem szabad neki említeni, — mert akkor — üt! A couillissák közt megpillantom társulatunk bűbajos csalóányát Sugár Arankát rögtön üdvözöltem, és meginterviewoltam.

Én: Nagysád ha megengedné, megkérném írjon lapunkba valamit élelményeiből a karácsonyi számba...

Ő: (Mert én már nem jutottam szóhoz) Nagyon szívesen, de igazán zavarba vagyok, e különben megtisztelő kérdésével, hogy becses lapjuk számára élelményeimből egyet más közöljek. Nem tudám mi cím alatt tehetném azt! Egy színésznap naplójából... én ugyan naplót sem vezetek legfeljebb a kiadásokról, — mert a bevétellemmel tisztában vagyok. Mit írjak, hogy tegnapi X-el összeveszttem és ma kibékültem. Udvarlóimról írjak?

Hát olyanok is léteznek!

Mondja meg, sugja meg nekem hol?

Az udvarlók aranykorszaka eltűnt mint a bakonyi rablóvilág romantikája. Nem tudom mi az oka? Lehet hogy a nők lettek erőnyesebbek vagy a férfiak prűdebbek? Ki tudja! De annyit mégis megsughatok, hogy van egy udvarlóm, nagy, hatalmas; s ez a nagy közönség; mely a jutalom játékom alkalmával meg... utatta, hogy szerel, nos én ígérem, hogy sohasem leszek hűtelen elhez az egy udvarlómhoz s ezt örökkön örökké szeretni fogom, bocsánat a »kis szökevény«-ből van pár ének óram, sietek...

Én: Egy új szerep:

Ő, És még milyen pár exellence primadonna szerep, tánczol, énekel, öltözködik — még szerény hölgy is leszek benne és Ferenczivel olyan Nigger duettal járunk — de nem mondok többet... pá üdvözölje az én kedves szeretett »udvaromat« becses lapjában.

Az aranyos Sugár ellibeggett.

Tessék ezalatt elszalasztottam a próbát. De nini a kép változik, zenészek elfoglalják a helyeiket, Csikót, Ferenczi váltja fel — a chorus elfoglalta a színpadot s örökké mosolygó karmesterünk tronjára ül. Kezdődik egy operette próba. És sokkal érdekesebbnek igérkeznek de megengedik, hogy erre csak azt mondjam, a mit Montepin Xavér francia regényeinek legérdekesebb jeleneteinél szokott oda bigyeszteni.

(Folyt. következik.)

hitelesség okáért.

Wan—csi.

Secessió mindenben.

Van egy újabb jelszó, ismeri mindenki:
a Jancsi meg a Pista:

Csupán csak egy szó ez: secessionista,
Bejárta e jelszó a föld kerekességét
Senki se látta még se elejét se végét;
A mi a rendestől nagy erősen eltér,
Az elefánt, a ki egy konyakos pohárban elfér
A krumpli, amely olyan, mint a császárkörte
Teaszerviz, melynek csészéit a szakácsné eltörte,
Nyakraváló, mely különben hajókötél,
Zöldre festett tehén és krinolinból falevél
Fülemüle, a mely kukurékol
És jegesmedve, a ki az ibolyán turbékol,
Bagoly, a mely a Balatonban úszik,
Nagynéne, a ki a pálmafára felkúszik
Kreolhölgy, kinek színe lila
És szeméből kandikál ki az istennyila,
Fölfordult kenguru, mint falusi bíró,
Cethal, mint librista és novellairó
Cséplőgép, mely különben zsebóra,
Szerelmi sottogás, mely bög, mint a Bóra
És az anyós, a ki nyáron kiül a hóra
És várja, hogy az őszi barack földre essék
Ez a secessionismus — ime tessék!
De hát nem is új ám a secessio
Régi, mint kétszáz éves dió
*)„Addig iszunk mi keccskén
Míg a német nem jár kecskén
Míg a nyúlból nem lesz jáger
Krinolinból hózentrager.“
A költészetben is meg vala már régen
Mikor még ugy dallák itten a vidéken*)
S azóta csak haladt és fejlődé szépen
Ott lehet most látni sok híres festményen
A hol az ananász reteknek van festve,
Amikor a nap süt mikor sütét este,
Mikor a csikónak glaszekesztyüs lába,
És huszárruhában van füstve a bába,
Mikor midert adnak ujszülött borjúra
Házikisasszonyon finom politura.
Ott van a szobrászat ezerféle faja
Jupiter Istennek talpán van a haja
Vénusz kisasszonynak megdagadt a mája
S komótezipőben kifaragva mamája,
Az öreg Achilles meg a bagót rágja
Androméda pedig a kúponokat vágja;
A házidivatban is van secessió,
Fióktalan siffonér egész légió.
Szék, amelyen mindent lehet csak nem ülni,
Diván, amelyiken nem lehet hanyatt dülni,
Tükör, amelyiknek csepp üvege sines,
Ajtó, amelyiken madzag a kilines;
Hát még a divatban, ott van aztán csuda,
Sohse látott ilyent, se Pest. se Buda
Bluz, amelyiken huszonöt az ordó,
Olyan benne a hölgy, mint a fiahordó.
Nyári ing meleg, mint a bunda,
Hordja is Eliz meg a Kunigunda,
Izzadnak is tőle, télen meg megfagynak
Mert hát hódolni kell annak a divatnak;
Seccessió erre, secessió arra,
Rá is ragadt már az irodalomra.
Bátran irunk mostan bármilyen bolondot,
Ráfogjuk secesiós, s elvetjük a gondot,
A kritikusnak is kibicsaklott esze,
Odadobjuk versünk lakjál jól, im nesze.
És elhiszi, hogy soha nem volt lud a liba,
Hogy költeményünkben nincs egyetlen hiba,
Csak secesiós, — manapság ez való,
Hogy becsületes ember a kőrozott csaló,
S hogy sohse volt csikó a trójai faló!

Celllag Károly.

Mi a búr háború?

Egy transváli népiskola, amelyben egy vén búr praceptor folyton és folyton elnadragolja az angol diákokat, kik a hadászati leckét nem tudják.

Soha annyira még nem vették igénybe az angol tapaszt mint ebben az iskolában.

Danobius.

Az éjféli harangok.

Ira: Szilágyi Lajos.

Néha napján, ha az ember nagyon elgondolkozik, ha valami szomorú, fájó história tolkodik elő az emlékezés előcsarnokában, — mintha valami harangzugást hallana olykor az ember, zúg a füle, s a telezúgott agy világosan véli hallani a »Gingalló-gingalló« harangzugást.

Azt hiszi az ember, hogy való igaz, hogy a fülebe huzzák a harangokat, pedig olyankor csend van körülötte, csak az ő lázas kérése tölti meg zajjal a levegőt.

Hej! pedig szomorú ám a harangzó, még mikor esketésre, püspök elibe húznak. szomorú az még akkor is. Valahányszor harangszót hallok, eszembe jut a Darázs Mari szomorú története. Könnyet csal az ember szemébe.

Sokszor pedig magam is úgy járok. Ha néha, példának okáért, — künn járok a felszántott tarlón, oszt lépegetek, menegetek előre, osztán az eszembe jut annak a szegény lánynak a tragediája, meg-megállok, — aztán egyszerre, zúgni kezd a kilem, a fejem.

— Gingalló, ging-galló...

Hallom azt a gyilkos harangszót!

Hát hogy is volt csak! Már bizony nem emlékszem minden izzig-bizig a dologra, hiszen innen onnan 14 esztendeje van.

Akkoriban én még ott laktam a Tót-U-Moravecz nevezetű falu alvégén, ott a epersor harmadik házában.

Igen ott. Az első ház volt a zsidó boltoské, a másodikba laktak a Darázs Maris szülei, a harmadik házában laktunk mi én a feleségemmel.

Karácsony idő volt, a napot is tudom, e se is felejtsem valaha, december utolsója, 31-ike volt. Délutáni időben volt, a mikor találkozik én a Marissal és tréfásan kérdeztem:

— No mi ujság Maris lelkem. Mit hoz újvra a vőlegényed. (Mert tudnivaló, hogy Marisnak vőlegénye volt. Szép, derék legény lovász volt a Szigethy uraságnál.)

Hát azt feleli nekem Maris:

— Hej, Kumján bácsi, majd hoz ám valamit!

— Mit-e? mondok.

— Hát farkasbőrt. Arra mentek az urasággal vadászni.

— Oszt mikor jönnek vissza? kérdem.

— Hát még majd este előtt itt lesznek aszondták.

Hát csak mult az idő, leszállt hamar az esthomály is, mely habár a szerte fekvő

hótol világosabb volt a rendesnél, de ép ez a fehéres villogás úgy elvette a szemnek a fényét, hogy tapogatózva kellett járnunk.

Az anyjukom készítette a jó ünnepi vacsorát, már az asztal is megvolt terítve, a mikor unalomból talán, vagy valami sejtélemből kiálltam az utcájáig elé!

Hát látok én valamit messziről gyünni. Nem vehettem ki mindjárt az első pillanatban, hogy mi az, csak lassan gyűttem rá, hogy egy vágató lovas.

Mire pedig kisütöttem, a lovas legény már a házuk előtt vágatott. A ló tajtékot hányva dobálta a fejét, a legény aki rajta ült még a kalapját is elvesztette, hajdon fővel volt a hideg időben.

No gondoltam, ez nem áll meg a szomszéd faluig, de nini! A szomszéd ház előtt megkapja a gyeplőszárat, visszarántja a ló fejét, a paripa előrefeszíti a négy lábát, csúszik vagy még fél métert a hóban előre, aztán megáll. A legény ugrik, kantárszárnál vezeti a lovat, a ház ablakáig, ott bekocog.

— Hej Darázsék, hej! Jöjjenek ki keetek! kajátja.

A ló nyilik, kijön a Darázs gazda kijön a Maris is.

— Készítsék keetek az ágyat, hívják a felcsert, a doktort, mindjárt itt lesz a Jani, szánkón hozzák, készítsék keetek.

(Jani volt a Maris vőlegénye.)

— Jézus Mária kiabált a szegény lány, mi baja lett, meghalt, uram isten beszéljen hát kee, mi baja van.

— Hát csak beleszaladt egy golyó a mellébe, de el még egy kicsit.

No én ép eleget hallottam, hogy el legyen rontva az estém. Bementem elmeséltem a dolgot a feleségemnek.

Künn az utcán ezután nem tudom mi beszéd folyt még azután, nem is mentem ki az u'czára, míg csak a Janit a szobába nem vitték, nagy sírás-rívás között a megérkezett szánkóru.

Aztán azt még jó hallottam mikor a doktor azt mondta a ház előtt távoztakor a ház népnek:

— Csak csend és nyugalom, a legkisebb zaj és legkisebb izgalom megöli.

Mult az idő. Az anyjukom az éjféli misére kezdett készülödni. mialatt én az ujtestentemből olvastam fenhargon.

Az asszonyom felvette a nagykendőjét, jól bepakkolta magát vele, én is felzihelődtem oszt elindultunk. A lámpát is égve hagyuk, az ajtót se zártuk be, hiszen ugyan ki járja lopni szent Szilveszter éjjelén.

Azajtt pedig a mi szomszédunkba nagy csend vlt ám.

Az ajtt olyan felve tették be, a lépésekkel mit a macska, — csusztak, csak zaj ne legyen, csak megmaradjon a Jani.

Az pedig elaludt, szép csendes álomba merült, a sápadt arcán olyan jóleső bágyadt mosolygás-fél mutatkozott.

A háziak a templomba mentek, csak a Maris ült az ágánál és lassan halkkan imádkozott. Moccaná sem hallatszott a szobában. Ezenközben éjfél lett.

Az alvégi templom svájci toronyórája elkezdte ütni a tizenkettőt. Erős, érczes ütés volt valamenny, mind mintha a Maris szívére ütött volna. Remegve nézett maga

elé a lány, olvasta az ütések, oh csak már elmulna, csak a Jani fel ne ébredjen.

Mikor pedig a tizenkettedik ütés is elhangzott, akkor megszólalt az öreg harang: — Bim, bum, bim, bam,

Bele danolt ennek a hangjába a másik is, a harmadik is, mind mind az őt.

Darázs Maris sikoltva ugrott fel. Fejében az amugy is összezavart ést még jobban összekuszálta a harangok erős hangja, felugrott, rohant ki a szobából. De nem messze futhatott, a kapu előtt találták a miséről hazatérők, elalélva öntudatlanul.

Jani pedig felébredt beteg álmából a harangszóra meg a sikoltásból. Nem lehet tudni mint került oda, de a földön fekve találták meg a hazatérők, eltorzult arczal dermedten

Hej gyilkos harangzó, szomorú a te szavad, még ha esketésre, püspök elébe harangoznak is.

Éjszaka.

Ira: Gál Lajos.

Forró nap után hűvös este jö.

A másik szobából kihallatszik kisleányom gögicsélése, mind halkabban, mind gyöngébben. Puha bölcsőjében fekszik, s csak-hamar elalszik.

Édes anyja csönddel, lopva hozzi onon.

Hosszu csókot nyom piczi ajkára. A gyermek kissé felriad, s azt mondja: »Ana!« aztán tovább alszik.

Az édes anyja még egy szeretettől égő pillantást vet kicsi lányára s azzal ő is piheneni tér. Takaróját magára vonva, csak ifju üde arczát látom. Szép szemei bezárulnak. A cseléd eloltja a gyertyát. A szobában sötét lesz.

Egy darabig hallgatom szeretteim lélegzését. Benézek a sötét-égbé. Csak feketeség van ott. De tudom, érzem, hogy abban a sötét szobában van az én életemnek fénye, csillaga, világa.

Úgy hívják e fényt: szeretet; úgy hívják e világosságot: szerelem!

S mégis elfödi a sötétség előlem szeretteimet.

Gyűlölöm a sötétséget! Ó elfedd előlem mindent, én elfordulok tőle mindig. Iró asztalomhoz ülök, azon lámpa ég.

Nyomasztó csend vesz körül. Egy éji pille röpköd felém. A nyitott utcazi ablakon repült be hozzám. Lámpám fénye vonzotta, az utca sötétsége hajtotta.

Künn méla, csendes minden. Nyári este van. Egy késő haza térő léptei kopognak a járdán. Minden lépés hangos és magzavarja az éj harmóniáját.

Mert az éjnek összhangja van: a sötétség nralkodása, a nyugalom némasága ez.

Miért is háborgatják az éj uralmát profán mulatozók? A vad hangok nem a méla csendhez való. A bordalok nem a nyugalom szülöttei. A szenvedély izzó, bántó fény a pihenés nesztelen néma éj. A bachanalia chaos, a nyugalom harmonia. Mi készíti el-lentétre az embereket? Mért virasztják át a nyugalom idejét? Mért nevezik az éj sötétjében felgyújtott mesterkelt lángot világosságnak? A bachanaliát mulatságnak, a a dárdót vigasságnak?

Kinézek a sötét éjszakába. A csillagok fényesen ragyognak. A lombokon átsuhan a hűvös esti szellő. A csendes éj a jók álmait hozza el, de a gonoszak bátorságát is megnöveli.

Vágyom látni az éj titkait, s vágyaim hallucinálják azokat.

Belátok a sötét éjbe...

Ott van a szeretet nyugalma. Emitt a gazság diadala. Orgyilkosok lesnek embertársaikra. A hűtlen nő most nyitja ki ajtaját kedvesének. Nászéjletét várja szivdobogva a piruló menyasszony. Duhaj ifjak ürtik fenéig a kéj és mámor serlegét. Fakó arczokból villog elő a kártyadűh a játék barlangjában. Tolvaj szökik a más vagyónával. Bálteremben a tánczosok örülden forognak: halál csiráját rejti el nem egynek piros kicsattanó arca. Emitt a családi szentély banditája. Ott rohan vörös szemével a haladás szörnye, a vonat. Itt katona csapat leskelődik a másikra, lövésre kész nyilkos fegyverekkel. Ott az útonálló, emitt az orvvadász. Örgöngő kiáltások, halál hörgések, elfojtott kacaj, csók csattanás, majd zsvaj, átok, káromkodás, dal, zene, üvöltés, susogás és jaj szó rettentő zavaros chaosban egyesülnek az éjben, a sötétségben, a nyugalomnak szentelt időben.

A csendes, méla éj nemcsak a szerelmi gyönyör ébresztő hajnala, hanem a kicsapongó kéj kerítője, a bűn oltalmazója, a gonoszság takarója!

Sötét az éj, sötét a gyűlölet. Fekete az éj, fekete a gazság. Csendes az éj, csendes az enyészet.

Néma az éj, néma a pusztulás!

Látok az éj sötétjébe.

Mint bűvös fátyol lobban föl előttem a fénytelen sötétség, de mih szna, ha látom, hogy az emborság nagy része a pihenésnek szentelt éjszakán tombolja ki izzó, gonosz szenvedélyét...

Miért...

Mily barátságos fényt terjeszt lámpám itt a szobában. Mégis kibámulok a csendes éjszakába. Szeretlek őh éj, ábrándos méiaságodban, mikor csillagtáborod óre a szelid holdvilág? Szeretlek úgy, mint a fölséges nyugalom symbolumát? De miért, hogy e symbolumot megzavarja a való, mert hiszen e chaos a valóság, a nyugalom hazugság!

Ablakomat bezárom. Menekülök a világossághoz. Ez megnyugtató. Lehiggasztja lelkemet, s élti rémes látomásaimat.

Kézemre hajtom gondterhes fejemet. Futok a rosztól, kerülöm a gonoszot, a sötétséget, a nyugtalanságot, de meg nem menekülhetek tőle az életben soha; mert mi az élet: chaos, a rendetlen lötés-futás, küzdelem chaosa... S miért mindez?

Oh kitudná ezt megfejteni!...

Nyomasztó csend uralkodik körülöttem. Majd álom nehezedik pilláimra. Munkától ernyedé idegeim zsibadnak. Agyam nehéz, fáradt. Gondolataim szerte csapongnak céltalanul.

Kis lányom álmában fölkaczag. Kövér kezeckéivel tapsol s azt susogja: „Ana... apa!...“ Ifjú nőm — mintha álmában is hallaná gyermeke hangját — édes mosolyra nyitja ajkait. Egy darabig nézem őket — csak sejtem inkább, hogy látom szerettei-

met a sötétben. Könyv tódul szemembe. Megriadt fájdalommal gondolom el, hogy azokra a kövér kezeckékre egykoron az enyészet éje borul, hogy azok a piros ajkak egykor örökre bezárulnak, hogy ami fény volt, ami élt, ami hevesebb dobogásba hozta szívemet — azt a halál sötétsége fedi be...

S mégis mily nyugodalmat ad az álom. Menyire nyihit a pihenés. A forró nap után a hűs este mi jó! A bántó fény után a fekete sötétség mi következetes. Mi az élet: fény, de fárasztó. Mi a halál: éj de megnyugtató.

Nem szabad félünk tőled sötétség.

Nem szabad rettegnünk tőled éjszaka.

Te vagy az örök való.

A fény csak tünemény.

Az élet álmokép.

A küzdelem délibáb.

Te vagy az igazság, a nyugalom, a béke és a cél.

Forró nap után hűvös este jön.

Forró nap után hűs éjszaka jó.

Az „Angelus colonia“ karácsonya.

Írta: Dr. Grüber Károly.

Sohasem fogom elfelejteni az „Angelus coloniát“ ezt az aranyos, vigkedélyű 6 tagból álló jogásztelepet, melyet mi alkottunk Budapesten. Mindannyian szigorló jogászok voltunk, s a közös sors: a szigorlat, hozott össze bennünket az egyetemen, midőn szivszorongva ülünk egymás mellett a szigorlati teremben, s lestük, — vártuk, a szegény jelöltnek minden szó feleletét, a tudós professor felhangzott kérdése után. Együtt örült a szívünk, ha az a szegény, sápadt lesóványodott szigorló, jól megfelelt az egyes kérdésekre, s együtt éreztük az őszinte fájdalmat, midőn kinosan vergődött székén az ideges, álmatlan, éjszakáktól kimerült ifjú s együtt futottunk oda a boldog jelölthöz, midőn a nagyságos dekan ur néma csendben kihirdette az eredményt: „Halász Béla ur tétele szigorlati szótöbbséggel elfogadtatott!“...

Alig hallgattunk együtt két-három szigorlatot, már mindannyian ismertük egymást; — sőt néhány nap alatt már a legszorosabb baráti érzelem fűzött bennünket egymáshoz. E gyorsan kötött szoros barátságunk közvetítője pedig az egyetem rettegett professorának „Fejezetek a költelmi jogból“ című vaskos könyve volt.

E studiumból bukott meg a legtöbb jövőt, és e studiumtól rettegnünk mi is legjobban s hogy könnyítsünk egymás helyzetét, elhatároztuk, hogy a szigorlatra együtt fogunk elkészülni, együtt tanulunk, s hogy a közös cél minél könnyebben legyen elérhető, elhatároztuk, hogy együtt fogunk lakni is! De hol fogunk mi hat jogász számára lakást találni? Nem sokáig kellett keresnünk, mert — úgy látszik a sors is úgy akarta — hamarosan találtunk nekünk teljesen egészen megfelelő lakást, a Teréz körúton, egy hatalmas palotában, melynek harmadik emeletén, három egymásba nyíló izlésesen bekorozott szobát sikerült felfedeznünk.

Két nap múlva miné a „hatan“ özv. Angelusnének lakói voltuk. Özv. Angelusné egy nemrég elhunyt barátságosnő volt özvegye, s két színészövendék leányával csak nehezen tudták fizetni a régi jó időkből maradt 6 szobás lakást. Minthogy a hat szobából a három utcai lakást mi

béreltük ki, így tehát levettük a szegény asszonyról a házbérfizetés gondjait.

Teljes erővel láttunk most már a tanuláshoz, hogy február hóban leteendő szigorlatunkhoz teljes készséggel jelentkezhessünk.

Az „Angelus colonia,“ — a mint minket barátaink elneveztek, — reggeltől estig a legnagyobb szorgalommal tanulata a nehéz szigorlat studiumait s rövid idő alatt a „Fejezetek“ labirintusaiban is teljes jártassággal haladhattunk előre.

Az egész napi szellemi munka kifárasztott ugyan bennünket, de annál kellemesebbek voltak esteink, a melyeket odahaza, a mi kedves Angelus coloniánkban töltöttünk. — Az Angelus coloniának volt három nőtagja is, az Angelus mama s két szép leánya: Ilonka és Tinke kisasszony. — Mindketten mint említettem — a szini pályára készültek, — a szöke Ilonka gyönyörűen énekelte és zongorázott, a barna kis Tinike pedig pompásan szavalt. — Hetenként kétszer, háromszor adtunk „tea-estélyt“ s ilyenkor hivatalosak voltak a colonia női tagjai is. kik énekkkel, zongorajátékkal s szavala- taikkal pompásan egészítették ki a bohém jogász ifjak társaságának rögtönzött, humoros szellemeskedéseit.

Közeledett a karácsony ünnepe. — Az Angelus colonia egyik vig estélyén Körössy Tivó és Sliszényi Armand javaslatára határozatba ment, hogy a karácsonyi ünnepeket a magunk körében tartjuk meg, miután úgy sem megyünk haza, míg a szolgálati bizonyítvány zsebünkben nem lesz. Angelus mama és két leánya örült legjobban midőn előadták, hogy karácsony estejét a coloniában szándékoznak megünnepelni s mint-hogy néhány jogász barátunkat is meghívunk, megkértük a jó Angelus anyát, hogy jó vacsorát készítsen; borról, teáról stb. mi a colonia tagjai fogunk gondoskodni. — Derék háziasszonyunk szívesen tett eleget kérésünknek s mindenben segítségére volt két leánya is, hogy a vacsora minél pompásabban sikerüljön. — Elérkezett a karácsony. — A colonia szeretett háziasszonya valóban kitett magáért, a lucullusi vacsora, a lekötöző figyelmesség vendégeink iránt ismertető jelöl voltak a magyar vendégszeretnek. — Vacsora után pompás meglepetésben részesítették a coloniát és vendégeit a kedves háziasszonyok, — mert a meghívott színészövendékek közreműködése mellett oly gyönyörűen adták elő a „Szép Galathea“ első felvonását, hogy valósággal elragadtak bennünket. — S noha a mi két színészkisasszonyunknak méltó partnerei voltak, de azért ők voltak az est hősnői. E játék után nagy jövőt jósoltam nekik. — S e jóslat beteljesedett. — Két hónap előtt kaptam Kölnből egy ibolyaszin levélkét, melyet Ilonka küldött, s abban arról értesít, hogy a kölni opera soubrett primadonnája lett; néhány hét előtt pedig egyik elsőrangú budapesti színházban egy aranyos naiva tűnt fel. Édes játékvál, a ki nem volt más, mint — az Angelus colonia Tinikéje!.....

De az Angelus colonia jogásza is elérték céljukat. A gyönyörű karácsony- ünnepe után két hónapra, egy és ugyanaz napon avatták doktorrá az egyetemen az Angelus colonia mind a hat tagját....

Öregbő Göre Gábor levele.

Ügön tisztelt Ujságsínáló úr!

Hogy im így ránk köszöntött szent Karácsony napja,

Mögirom levelem, még peg rigmusba. Először azonban kívánom kendteknek, Hogy az ünnepekben jó kedvük legyenek. Igyanak bort annyit, amennyit tsak bírnak, Ögyenek is hozzá ne panaszkodjanak. Van itt most disznótör, minden kis utcában Kolbászolhatnak most ezerével százan. Ugyanezt kívánom a színészeknek, Színésznőknek ép úgy mint a hangászoknak Tegyenek félre most but, bajt meg bánatot Szent Karácsony napján, vigadjanak nagyot. Ami éngöm illet — rám lesz az bizandó, Ugy leszopom magam, mint egy hizott disznó Gurulok, fetrengok, kurjongatok nagyot, Amelyekhez hasonló lyókat kívánok

Öregbő Göre Gábor saját személylőleg.

No de hogy a levelem se maradjon el szent Karácsony napján, hát mögirom az elmúlt napok letelekényeit amogy a magam szavai szőrint és előre is bősánatot kérek, ha hibát tanalok tsinyálni. Hát ott kezdöm, hogy a múlt vasárnap nagy öröme gyűlték össze a nagyságos polgármestör urnál az uriembörök a nevenaplyának tisztölőre, oszi addig kedvesödtek, addig kedvesödtek, míg kisi hilya, hogy a nagyságos polgármestör ur, a mentő omnyibuszért nem szalajította az egyik hajduját. A vendégek kitorólták a a ekintetős József tsászár ur tsiharát is, hogy hát a tsászárnak hogy eshetőt az ivás és lyóm minő nadszerü az emböri ész — mingyán k tanátik egy sarokba, hogy a századik pohár ép úgy mögärthattott a tsászárnak, mint a 17-ik a Tsiki urnak példaul. A külömbőség a tsászár mög a Tsiki ur között tsak annyit vót, hogy a tsászár a poharzás után lefekhetőt a selyöm ägyába, a Tsiki urnak pedig utazni köllött még pedig körszótól a világon és kiszámított idő aiat. Ezen elgondulkozsa a Tsiki ur is azt mondja, hogy jobb lett vóna tsászárnak lönyni, mint a múlt vasárnap színészek.

Az ellen pedig mán én is szót emelek, hogy a Miháji urnak is ärtött a pohár, mert én tisztán hallottam, hogy a Miháji ur arlézi vizet kért a szögától, hogy mögygya. Mán pedig ö tsak akkor iszik vizet, ha tudja, hogy két óra múlva kötelessége van. Ezekölt is olyan kigyóvonalat, hogy a karmester urnak is, (aki ögyébbiránt maga szörkeszte te a nóitakat ö. m. a f.) látva maradt a szalya.

A másik dolog, a miöld érdömös szölui az vóna, hogy a tektes dilektor ur a jövöre is szabadkai pögár lösz No mán ez jelös dolog vót ezt a jóra való, bösületös emböri továbbra is möghagyni a hivatalába, mert szó, a mi szó, az ilyen dörék embör nem érdemil mög, hogy télön is tsavargásra lögyön kárhoztatva és még tsak azt kéne neki mögen-genni, hogy naponta több jegyet osszon ki a városba — pzérl. (Mert ingyón bolond vóna, ha mögionné.)

De hogy mán a „Bokáscozö“ — névezetü operáról is szöljak valamit, hát elmondhatom, hogy én még lyet nem láttam. Olyan ügön szép vót. Aza az Erdéji Mari kisasszony ugy éneköt, hogy azt ki se mondhatom. Sejnálom hogy tsak egyszer jätsozt, mert többször is mögnéztem vóna. — Mást most nem irok, mer mán köll az asztal, mög várom én is a kis Jézuskát, hogy hát mit hoz neköm karácsonyra s ha ugy esik a dolog, hogy tsak pipát hoz, hát a dohányt majd atul kéröm, a ki nek van a „vágott“ból öleg.

No hát ezökhöz hasonló lyókat kívánva, maradtam a tekintetös Ujságsínáló urnaknak, mög másoknak is boldog ünnepeket kívánva

tisztölletel
Öregbő Göre Gábor úr saját személylőleg.

Az im ni!

Ugyan kéröm szörkeszöök ki, hogy u színhäzi irodában hivatalon vendégöket szivesen látunk, mög hogy a Kápolnai nagysága kibékült a karmesterökökkel.

Fenti személy.

**SZÍNHÁZ.
Gésák.**

Sugár Aranka jutalomjátéka.

Decz. 21.

Ünnepi előadás volt ma este színházunkban. Sugár Arankának vót jutalomjátéka. Ez adta meg az ünnepi színt az előadásnak. Egészen meglelt a színház. Az orkeszteri általatos vrág kosarakkal rakták meg, hogy a legszebben éneklő gésát, a szép Mimosázt ezzel fogadják.

Mikor megjelent Sugár Aranka kék selyem, virágokkal kivarrott kimonájában orkányszerü taps zugott fel és percekig tartott az ünneplés, a virágok, ajándékok feladogatása — miközben zsinórpad ásról is megeredt a virág esső.

Vágre állt ataps az éjen és Mimosza elkezdte énekelni bűbajos hangon az aranyhalacskaöröl szölő románczot.

Az ének után ismét kötört a taps, meg is újrárták a dalt, ezt is meg az est folyamán Mimosza majd minden dalát.

Az előadás maga bizony jobban mehetett volna, a kicsi gésák kara hamiskodott itt ott, néha kicsit, néha nagyot.

Az ünnepeket primadonnáit a felvonások után többször hívták a lámpák elé.

0.

A színház ünnepe. Vasárnap este, tekintettel a karácsonyi szent este're, előadás nem lesz. Délután 3 órakor félhelyárrakkal a „Vigéczek“ énekes bohózat megy. Hétfőn d. u. 4 órakor félhelyárrakkal a „Zsidó honvéde este fel 8-kor bérletben Mária bátyja. (Sugár és Gábossal) kedden d. u. 4 órakor félhelyárrakkal Görög rabszolga (Gáboss és Torossyval) este bérletben „Az édes“ (Sugár és Fótival) Ünnepek után szerdán Ördög naplója cz. mű francia vigjáték kerül színré.

Nyilttér:*

Elismert kiváló jó minőségűknél fogva legnagyobb elterjedtségnek örvendenek

**gróf Keglevich István utódai
promontori özög
COGNAC-ja i.**

Bevásárlásoknál kéreik ezen özög teljes szövegére figyelemmel lenni, hogy esetleges hamisítványoktól őrizkedhessünk.

Az * * * * * Extra * * * * * és V. S. O (fine Champagne d' Hongrie) jelzésse ellátott gyártmányok mindenütt kaphatók.

* E rovat alattiakört nem felelős a Szerk.

Páratlan a Thymol fog-creme.

THYMOL
a legkelleme-
sebb fogtisztít-
tószer. Üdít
frissít.

THYMOL
ártalmatlan,
antiseptikus,
eltávolítja a
fogfájást

THYMOL
törvényesen
védeft HAZAI
gyártmány.

THYMOL
fehéríti, szé-
píti és con-
serválja a fo-
gakat.

THYMOL
uton igen
célszerű.
Néklözhe-
tellen.

THYMOL
főtölum min-
den más fog-
tisztítószeret.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt.
6 darab diszes dobozban 3 korona bér-
mentve.

Egyedül készit és főzetkülöndi raktár:
Schwarz illatszergyára
hygien komet laboratorium.
Budapest, Damjanich-utca 28. szám.
Kapható Winkler L. Illatszergyáznál Szabadkán.

1446 vh. szám 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírté-
teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírószág
1899. V. 1947/1. számú végzése által, a sza-
badkai rakarepéknözár és népbank javára öv.
Nagy Mihályné, szül. Hoffmann Teréz szabad-
kai lakos ellen 155 ft löke ennek 1899. évi
június hó 23. napjától számítandó 6% ka-
matat és eddig összesen 35 ft 23 kr. perköltés
követelés erejéig elrendelt kielöztési vég-
rehajtás alkalmával bíróság lefogalt és
320 ft — ktra becsült butorokból álló
ingóságok nyilvános árverés utján eladatanak.

Mely árverésnek az 1899. V. 1947/2. sz.
kiköldést rendelö végzése folytán helyszí-
nén, vagyis Szabadkán IV. kör, 4 h. sz. a
leendő szközésére 1900-ik év január hó 3-ik
napjának d. e. 9 1/2 órája határidőöl kitűzetik
és ahhoz a venni szándékozók oly megjel-
zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen — az 1881 évi LX. t. cz.
107. §-a értelmében — a legtoöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladataní fognak.

Kelt Szabadkán, 1899. évi deczember hó 20.
napján.

Bende Ignác,
kir. bír. végrehajtó,

**D'WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETETI TÁRSASÁG**

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.

**SÖR ÉS BORKIMÉRO
KÉSZÜLEKEK.**

FÉMONTÖDE

**ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTÉZET.**

**BUDAPEST
IX. JINODY-UTCA 3
(a Güzella malom
mögöl.)**

FOLYÉKONY SZENSAX

KÉPES ÁRMEGYÉR INGEN ÉS BERENDESÉN

92 %-os és 100%-os alkohollal

Pénzkölcsönt

mint személyhittelt kaphatnak katonatisztek alámhivatalnokok, tisztviselők és egyáltalán biztos évi jövedelemmel bíró hitelképes egyének, törvényes kamatláb és kedvező feltételek mellett. Levélbeni megkeresésen „Escompteur” jelleggel czimzendők: **Szeged, Sz. Háromság utcai postrest.** Feltétele-**diszkrétio** biztosítva lévén, anonyim figye-
embe nem vételek.

100-300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által biztosan és becsületesen tőke és risico nélkül hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok „Könnyű kereset” czim Singer Gyula hirdetési irodájába Bpest IV. Lipót-utca 14.

Utolsóelőtti hét! **100,000 korona érték**
5 egyenként 20,000 korona érték.

20% levonásával készpénzben
kétségkívül a legszebb és legczélszerűbb

Ujévi ajándék

mely a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett **nagy jótékonyági sorsjátékának** egyetlen sorsjeggyel nyerhető **csak 1 koronáért.**

Minden egyes sorsjegyet mind a **6** huzáson utánfizetés nélkül látszik.

Így egy sorsjeggyel mind a **6** főnyeremény megnyerhető.

200.000 korona összértékben. — Első huzás visszavonható! Indul már 1900 január 4-én.
Sorsjegyeket ajánl **Reiter Károly és fia** bank- és váltóüzlete Szabadkán.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság

BUDAPESTEN VII., Kerepesi-ut 28. szám.

Budapest, 1899. december hó 1-én.

Tisztelt kerületi Felügyelőségeink!

Fő és alügynök urak!

Társaságunknak Budapesten 1899. május 10-én tartott rendes közgyűlésében elhatároztatott, miszerint egy millió korona névértékű elsőbbségi részvény lesz kibocsátva, hogy ezen újabb tőke segítségével a társaság további alapos fejlődése hathatósan előmozdíttassék.

Az igazgatóság már annak idején gondoskodott is ezen újabb tőke elhelyezése és befizetése iránt. Azonban a fent hivatkozott közgyűlés határozatát — egy csekély formahiba miatt — a kereskedelmi törvényesek nem hagyták helyben, hanem újabb közgyűlés egybehívását rendelte el, mely körülményt a társaságon kívül álló és azzal nem rokonszenvező egyének arra használták fel, hogy társaságunk ellen minden ok nélkül alaptalan híreket terjeszsenek.

Elsőközben a keresk. törvényeszek fenti meghagyása folytán, az újabb közgyűlést 1899. október hó 14. napán tényleg meg is tartottuk és ezen közgyűlésen hozott egyhangu határozatok folytán a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényeszek 110774/899. sz. végzésével az alaptőkének egy millió korona névértékű elsőbbségi részvényre való felemelését, illetve az alaptőkének ilv. összegben való megállapítását már jóvá is hagyta és a czéjgjegyzékbe be is vezette. Midőn ezen körülményről t. C. nyilatkoztatni van szerencsénk, egyben azt is szíves tudomására hozzuk, hogy az egy millió korona újabb tőke, teljes összegben társaságunk pénztáránál már be is lett fizetve.

Ezekután reméljük, hogy az alaptalan híresztelésekkel szembeállva, most már társaságunk érdekében erővel tevékenységet lesz szíves kifejtetni, maradunk

hazafias üdvözzel

Hazai Ált. Bizt. Részvénytársaság

Kossuth Ferenoz, elnök. Tóth Pál, vezérigazgató.

Van szerencsém tisztelettel a nagyérdemű biztosító gazdaközönséget értesíteni, miszerint én alóltott a Hazai általános biztosító részvénytársaság kerületi főügynökségét elvállaltam és úgy tűz- és jégbiztosításokat a legjutányosabb díjtétel mellett elfogadok.

Irod. helyiségem Széchenyi-tér, (Promenádt-utca) **Thurzó-féle ház, 103. szám.**

A Hazai Ált. Biztosító Részvénytársaság főügynöke **Pollák József.**

Ajánlati versenyhirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszi, miszerint vb. Mudroch és Steiner csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 28—2123 tételszám alatt felvett 11,706 frt 85 kr-ra becsült üveg, porcellán, keretdíszlet, bolti felszerelésekből álló ingóságok ajánlati verseny útján a következő feltételek mellett adatnak el:

I. Ajánlattevők tartoznak versenyajánlatuk mellé a becsérték 10⁰/₀-át, azaz 1170 frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban mellékelni.

II. A versenyajánlatok beadásának záros határidejéül **1900 év január hó 5-ének** délutáni 5 órája tűzetik ki.

III. Az ajánlatok alulírott csődtömeggondnoknál (Ujvidék, Főtér 16. sz. I. em.) adandók be, vagy postával küldendők meg.

IV. A csődválasztmány fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül a legmagasabbat is visszautasíthatja, hogy utóajánlatot elfogadhat és hogy az ajánlattévőket szóbeli versenyajánlatra is meghívhatja és hogy a szóbeli versenyajánlatokat is visszautasíthatja.

V. A tett ajánlat az ajánlattévőt kötelezi a csődtömeggel szemben.

VI. A csődtömeg a leltárban felvett cikkek esetleges fogyatékoságáért vagy hiányosságáért felelősséget nem vállal.

VII. A vevő tartozik tett ajánlata elfogadása után a vételár: készpénzben azonnal lefizetni és az általa megvett ingóságokat nyomban átvenni, valamint a vétel után járó III-ik fokozat szerinti vételilleletét viselni.

VIII. A leltár alulírott csődtömeggondnoknál 1899. december hó 28-tól 1900 évi január hó 4-ig naponként délutáni 4 órától 5 óráig megtekinthető, ugyanezen idő alatt az áruraktár is megismerhető.

Ujvidéken, 1899. decz. hó 20-án.

Dr. Mayer Oszkár

mlat vb. Mudroch és Steiner cég
csődtömeggondnoka.

Legboldogabb karácsonya

annak lesz, ki nálam vásárolt

Sorsjegyre
főnyereményt csinál.

Ajánlok tehát megvételre,
1 db osztálysorsjegyet a 3-ik húzáshoz
ára 4 frt,
1 db állami jótékony sors-
jegyet ára 2 frt,
2 db Poliklinikai sorsj. ára 1 frt,

a 4 darab ára 7 frt helyett
csak 6 frt.

8 húzás

400,000 kor. főnyereménnyel.

Vidéki megrendelések portamentesen.

**Kunetz Mór bank- és váltó-üzlete
Szabadkán.**

Előfizetési felhívás

„Képes Családi Lapok“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes helilapra.

A **Képes Családi Lapok** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s együttvéve élvezetel olvashatja.

A **Képes Családi Lapok** minden évben négy külön beköthető regényt ad ingyenes mellékletül előfizetőinek.

A **Képes Családi Lapok** borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza és így az előfizetők díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postájá“-ban.

A **Képes Családi Lapok** előfizetési ára a „Hölgyek Lapja“ című dívallappal és a külön beköthető „Regénymelléklet“-tel együtt:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

A **Képes Családi Lapok** annak, aki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküld, elismerésül még külön 4 legújabb regényt küld ingyen és bérmentve.

A **Képes Családi Lapok** mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legrögzészerűbben levelezőlapjaon hozzáfordulnak.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala

Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját ház.)

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva **fiatalemberek** részére **csőbántalmak** és **folyások** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van a **legcélszerűbb és legjobb**

SANTAL EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“ Budapest

VI. Váci-körut 17.

HIRDET M É N Y

Ó cs. és apostoli királyi Felségének legfeljős elhatározása alapján ezennel megkezdetik a **XXI-ik magyar királyi államsorsjáték**

rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme következő **közhasznú és jótékony célokra** fog fordítottatni. 1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap. 2. A sárvári kórház. 3. A katolikus tanoncokat védő egyesület. 4. A budapesti V. kerületi népkönyha. 5. A Paulai Szt.-Vinczéről nevezett irgalmas nének vezetésére bízott ó budai tan- és nevelőintézet. 6. A fehér kereszt országos leleczház egyesület. 7. A Zenggyárosi kórház. 8. A kassai Mensa Akadémika. 9. A Budapesti Tabitha egyesület. 10. A magyar vörös kereszt egylet kolozsvári fiókja a jövedelem $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{10}$ részében.

E sorsjáték összes, 7691 ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **365,000 koronára** rugnak és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyerevény	1,000 korona
1	50,000	20	500
1	20,000	50	100
1	10,000	100	50
2 nyeremény	5,000	1000	20
5	2,000	6500	10

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul **1899. évi december 30-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o.é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Csepel-rakpart, félmelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatálnál, a legtöbb postahivatálnál és minden városban és nevezetesebb helyiségben felállított egyéb sorsjegyjároló közegnél. Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir lottójövedéki-igazgatóság.

BRÁZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

MAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR.
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR.

Használati utasítás
minden üvegehez
mellékelve van.

Világhírű, rendkívül jó hatású báziszser bedörzsölés által, megbűbös esetekben: oszáz, köszvény és fül-szagotásnál, hurutos szembajoknál, toroklobónál, differitisznél, fogfájásnál, migrain, hajhullás és láb-izzadás ellen. Gyógyógymódrá (massage) orvosi tekintélyek által ajánlott kiváló szer. Használati utasítás, melyben minden egyes haj ellen miként alkalmazása e szernek részletesen le van írva, minden üvegehez mellékelve van.

Gyártási hely Budapest.

Kapható minden fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Számos elismerő levél a világ minden részéből.

Üzlet eladás.

Más féle vállalkozás miatt a Bács-Topolyai úton 14 év óta fenálló gyönyörűen berendezett

fűszer, liszt, rövid, nűrinbergi és festékáru üzletemet berendezéssel együtt vagy anélkül jutányosan eladom, venni szándékozók forduljanak

Rekvényi Imréhez
Bács-Topolyán.

Ugyisint azon ház is eladó melyben az üzlet van, igen alkalmas nagyobb vendéglőnek vagy fűszer ágró üzletnek.

AZ „ANKER”

élet- és járadékbiztosító társaság
Magyarországi vezérképviselőség: **Budapest VI. ker., Deák-ter 6. sz.**
(Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898. végén . . . 65 millió forint.
Biztosítási állomány 1998. végén 243 millió forint.
Eddigi kifizetések 103 millió forint.

A nyereményrészesüléssel biztosítottak A osztalékterv szerint, mint 20 év óta, 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve. B. osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) 1897, 1898, 1899. években az összes, az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3% a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Olesó díjak, nagyon kedvező feltételek, a képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügyönkségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság képviselője Szabadkán: **Masansker Alfréd.**

DIVAT SZALON

divat- és szépirodalmi közlöny.

Szerkeszti Fanghne-Gyujtó Izabella és Szabóné Nogall Janka.

Az 1896. berlini nemzetközi kiállításon az arany éremmel kitüntetve.

Divat Szalon megjelenik minden hó 1-en és 15-én. Díszes, elegans kiállítás a különösen művészi kivitelű színes divatcím-lapja által dísz minden szalon asztalának.

Divat Szalon ingyen mellékelve az Uj Gyermeke divattal együtt 44-48 oldalra terjed.

Divat Szalon azonkívül, hogy divatképei az uralkodó divat tükré, folyton közöl képeket Párisból, Londonból, Berlinből is. S ez által az idegen divatlapokat feleslegessé teszi.

Divat Szalon rendszeren közöl egyszerűbb toletteket is és módot, utasítást nyújt a hölgyeknek arra, hogy ruháikat takarékosan s mégis csinosan orthon készíthessék s ennek megkönnyítésére minden 2-ik számhoz szabás iv van mellékelve.

Divat Szalon minden előfizetőnek mérték után ingyen készítt szabásokat; ez oly kedvezmény, melyet egy divatlap sem nyújt.

Divat Szalon kézi munkái változatosak, a rendes használatra szánt hímzésekől kezdve a legrikább, legdivatosabb uj kézmunkáig mindent bemutatja s érthetően tanítja.

Divat Szalon szépirodalmi része oly dus, érdekes és változatos, hogy minden más szépirodalmi lapot pótol. Munkatársai közli ott van irodalmunk minden jelese és gondot fordít arra, hogy a nők lapjába tehetséges, kedvelt írások is gyakran irjanak. A lap szílleme mindig tisztességes. Keresi a szépet, a nemesitőt s kizár minden trivál közleményt. Lapunkat fiatal leányok is bátran olvashatják.

DIVAT SZALON számró-számra mutatja be kiválóbb hölgyek arcsképeit: a művészet, irodalom s a jótékonyág nevezetesebb nőalakjait.

DIVAT SZALON állandó rovatot tart kérdések és feleletek közlésére. E rovat minden előfizetőnek teljeses díjtalanul áll rendelkezésére.

DIVAT SZALON előfizetési ára: egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

DIVAT SZALON kiadóhivatala kívántra bármely külföldi mutatványszámokat ingyen és bérmentve, kiadóhivatala Budapest, Gizella-ter (Haas-palota.)

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.

Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.

készen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Mint különlegesség legjobban ajánlható.

Nyomatott a Kadck Krész és Fiacser könyvnyomdája a Szépirodalmi (Barany s tóla mellett.)